C/2023/994

14.11.2023

NÕUKOGU SOOVITUS,

13. november 2023,

milles hinnatakse osalevate liikmesriikide edusamme alalise struktureeritud koostöö (PESCO) raames võetud kohustuste täitmisel

(C/2023/994)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 46 lõiget 6,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 10 Euroopa Liidu lepingu artikliga 42 loodud alalise struktureeritud koostöö (PESCO) kohta,

võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 2017. aasta otsust (ÜVJP) 2017/2315, millega luuakse alaline struktureeritud koostöö ning määratakse kindlaks selles osalevate liikmesriikide nimekiri ([1]),

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Otsuse (ÜVJP) 2017/2315 artikli 4 lõike 2 punktis d sätestatakse, et nõukogu võtab vastu otsuseid ja soovitusi, millega hinnatakse osalevate liikmesriikide poolt kokkulepitud kohustuste täitmiseks antud panust vastavalt kõnealuse otsuse artiklis 6 kirjeldatud mehhanismile.

(2) Otsuse (ÜVJP) 2017/2315 artikli 6 lõikes 3 sätestatakse, et liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) esitatud PESCO aastaaruande põhjal analüüsib nõukogu kord aastas, kas osalevad liikmesriigid täidavad endiselt kõnealuse otsuse artiklis 3 osutatud siduvamaid kohustusi.

(3) Nõukogu 20. novembri 2020. aasta järelduste (milles käsitletakse PESCO 2020. aasta strateegilist läbivaatamist) lisa 1. liites täpsustatakse, et kõrge esindaja esitab igal aastal juuliks PESCO rakendamise aastaaruande, et nõukogu saaks sama aasta novembriks vastu võtta oma soovituse, milles hinnatakse PESCO raames võetud kohustuste täitmiseks osalevate liikmesriikide poolt tehtud edusamme. Nõukogu 6. märtsi 2018. aasta soovituse (PESCO rakendamise tegevuskava kohta) ([2]) punktis 16 näeb ette, et Euroopa Liidu sõjaline komitee (ELSK) peaks andma poliitika- ja julgeolekukomiteele sõjalist nõu ning soovitusi, et võimaldada poliitika- ja julgeolekukomiteel valmistada ette nõukogu ülevaade selle kohta, kas osalevad liikmesriigid täidavad endiselt siduvamaid kohustusi.

(4) Nõukogu 16. novembri 2021. aasta soovituse (mis käsitleb PESCO raames võetud siduvamate kohustuste täiteetappe ja millega määratakse kindlaks kitsamad eesmärgid ning tunnistatakse kehtetuks 15. oktoobri 2018. aasta soovitus) ([3]) (edaspidi „16. novembri 2021. aasta soovitus“) punktis 26 nähakse ette, et osalevad liikmesriigid vaatavad oma riiklikud rakenduskavad läbi ja ajakohastvad neid vajaduse korral ning edastavad need PESCO sekretariaadile 10. märtsiks 2022 ning seejärel igal aastal samaks kuupäevaks, tehes seda kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2017/2315 artikli 3 lõikega 2, pidades silmas kõnealuse otsuse artikli 6 lõikes 3 sätestatud hindamisprotsessi. Iga kahe aasta tagant tuleks riiklikele rakenduskavadele lisada kõrgetasemeline poliitiline avaldus, milles osalevad liikmesriigid võiksid kirjeldada peamisi saavutusi ning esitada konkreetsed riiklikud prioriteedid ja jagada oma kogemusi, mis nad on saanud kõigi siduvamate kohustuste kavandamisel ja nende täitmisesse panustamisel.

([1]) ELT L 331, 14.12.2017, lk 57.
([2]) ELT C 88, 8.3.2018, lk 1.
([3]) ELT C 464, 17.11.2021, lk 1.

(5) 16. novembri 2021. aasta soovituse punktis 28 nähakse ette, et kõrge esindaja peaks võtma kõnealust soovitust PESCO aastaaruandes arvesse alates 2022. aastast, toetades sellega iga osaleva liikmesriigi siduvamate kohustuste täitmise hindamist.

(6) Nõukogu võttis 21. märtsil 2022 vastu julgeoleku ja kaitsevaldkonna strateegilise kompassi ning 20. märtsil 2023 esitas kõrge esindaja oma aastaaruande strateegilise kompassi rakendamise kohta, milles ta kutsus liikmesriike üles püsivale ja kindlale poliitilisele pühendumusele PESCO eesmärkide saavutamiseks ja strateegilise kompassi rakendamise toetamiseks.

(7) Nõukogu võttis 23. mail 2023 vastu otsuse (ÜVJP) 2023/1015 ([4]), millega kinnitatakse Taani osalemine alalises struktureeritud koostöös ja muudetakse otsust (ÜVJP) 2017/2315, millega luuakse alaline struktureeritud koostöö ning määratakse kindlaks selles osalevate liikmesriikide nimekiri.

(8) Kõrge esindaja esitas 25. juulil 2023 nõukogule oma aastaaruande PESCO rakendamise seisu kohta (edaspidi „aastaaruanne"), milles käsitletakse muu hulgas seda, kuidas iga osalev liikmesriik on täitnud oma kohustusi vastavalt oma ajakohastatud ja läbivaadatud riiklikule rakenduskavale.

(9) Sellele tuginedes peaks nõukogu seetõttu vastu võtma soovituse, milles hinnatakse osalevate liikmesriikide edusamme PESCO raames võetud kohustuste täitmisel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

I Eesmärk ja kohaldamisala

1. Käesoleva soovituse eesmärk on hinnata osalevate liikmesriikide panust PESCO raames võetud 20 siduvama kohustuse täitmiseks. Hindamine tugineb kõrge esindaja poolt 25. juulil 2023 esitatud aastaaruandele (ning osalevate liikmesriikide poolt 2023. aastal esitatud riiklikele rakenduskavadele.

II Tulemused ja soovitused

2. Aastaaruande põhjal rõhutab nõukogu, et osalevad liikmesriigid on suurendanud oma jõupingutusi siduvamate kohustuste täitmiseks, sealhulgas PESCO projektide kaudu, mis näitavad edusamme kõigis asjakohastes valdkondades. Lisaks märgib nõukogu, et käesoleva aasta aastaaruanne kajastab Venemaa käimasoleva Ukraina-vastase agressioonisõja esimesi mõjusid osalevate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitikale ning -projektidele. Seda näitavad esialgsed muudatused osalevate liikmesriikide olemasolevates kavades, mille eesmärk on tagada intensiivseks sõjategevuseks vajalik võimekus, sealhulgas strateegilised võimaldid; nende kavatsus kohandada riikliku kaitsetööstuse poliitikameetmeid ja strateegiaid; ning tõhustatud koostöö, et hõlbustada piiriülest sõjaväetransporti Euroopas, sealhulgas vastuvõtva riigi toetust. Praeguses geopoliitilises kontekstis on PESCO oluline raamistik kaitsealaseks koostööks ja osalevate liikmesriikide kaitsevõime suurendamiseks, olles paindlik ja kohandatav ning jätkuvalt juhitav liikmesriikide poolt. Nõukogu tervitab Taani osalemist 26. liikmesriigina, mis annab selgelt tunnistust PESCO jätkuvast asjakohasusest. Tugevam ja võimekam liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas annab positiivse panuse maailma ja Atlandi-ülesesse julgeolekusse ja on täienduseks NATO-le, mis jääb oma liikmete kollektiivkaitse aluseks.

3. PESCO raamistik näitab ka oma väärtust uute julgeolekualaste väljakutsete käsitlemisel. Osalevate liikmesriikide suurem panustamine PESCO kohustuste täitmisse on hakanud kajastama põhjalikult muudetud julgeolekualase keskkonna mõju kõigis viies valdkonnas: kulutused, planeerimine, operatiivmõõde, tegelemine võimelünkadega ning Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tugevdamine. Kuigi riiklikes rakenduskavades ei ole suurt muutust veel näha, märgib nõukogu, et osalevad liikmesriigid teevad esialgseid muudatusi oma olemasolevates kavades, et tagada intensiivseks sõjategevuseks vajalik võimekus, sealhulgas strateegilised võimaldid. Mitme PESCO projekti raames on võetud meetmeid, et kiiresti suurendada osalevate liikmesriikide käsutuses olevate võimete kättesaadavust ja tõhusust, võttes arvesse väljakutseid, mida põhjustab Venemaa jätkuv agressioonisõda Ukraina vastu. Sellised projektid hõlmavad võitlust mehitamata õhusõiduki süsteemide vastu, meditsiinilist tuge ja elutähtsa meretaristu kaitset.

([4]) Nõukogu 23. mai 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/1015, millega kinnitatakse Taani osalemine alalises struktureeritud koostöös ja muudetakse otsust (ÜVJP) 2017/2315, millega luuakse alaline struktureeritud koostöö ning määratakse kindlaks selles osalevate liikmesriikide nimekiri (ELT L 136, 24.5.2023, lk 73).

Edusammud viies kohustuste valdkonnas

4. Praeguses geopoliitilises kontekstis tervitab nõukogu tõhustatud koostööd PESCO raamistikus ja edusamme kõigis kohustuste valdkondades. Samal ajal tunnistab nõukogu, et kõigi kohustuste täitmiseks PESCO teise algetapi lõpuks 2025. aastal on vaja saavutada täiendavat edu.

5. Sellega seoses rõhutab nõukogu, et:

a) osalevad liikmesriigid on jätkanud oma kaitsekulutuste suurendamist, mille tulemusel on 2023. aastal kasv olnud 12 %, kusjuures 2024.–2025. aastaks prognoositakse edasist kasvu. Lisaks kasutati 25 % kõigist 2022. aastal kaitseinvesteeringuteks eraldatud kaitsekulutustest selleks, et kiirendada vajalike võimete hankimist ja varude täiendamist peamiselt kiiresti kättesaadavate valmisseadmete hangete kaudu, leidmaks koheseid lahendusi, ning tugevdamaks Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi (EDTIB). Tuletades meelde Versailles' tegevuskava ja strateegilist kompassi, kordab nõukogu vajadust kulutada kaitseotstarbel rohkem ja paremini ning parandada võimete arendamist ja planeerimist liidus, et paremini reageerida operatiivolukorrale ning uutele ohtudele ja väljakutsetele. Samal ajal kutsub nõukogu kõiki osalevaid liikmesriike üles tegema ühiseid jõupingutusi, et pöörata tagasi kaitsealaste teadusuuringute ja tehnoloogia kulutuste vähenemine 1,7 %-lt 1,1 %-le, mis jääb tunduvalt allapoole ühist sihttaset 2 %. Üheks osalevate liikmesriikide prioriteediks peaks jääma teadusuuringute, tehnoloogia, arendustegevuse ja innovatsiooni edendamine ning varustuse hankimine – eelkõige ühisel viisil liikmesriikide vahel, – leides samal ajal õige tasakaalu tulevaste võimete jaoks vajaliku pikaajalise innovatsiooni ning piisava hulga kaitseotstarbelise varustuse ja varude vahel, pidades silmas ka EDTIBi tugevdamist;

b) osalevad liikmesriigid on näidanud mõningast edasiminekut ELi võimete arendamise vahendite ja algatuste kasutamisel viidetena riiklikes protsessides. Sellega seoses julgustatakse neid kasutama täiel määral ära ELi prioriseerimisvahendeid ja -algatusi, eelkõige ELi võimearendusplaani, mis on ELi võimete arendamisel keskseks võrdlusaluseks, võttes võimete planeerimise ning kõigi ELi kaitsealaste algatuste ja vahendite puhul arvesse peaeesmärgi protsessi, samuti kaitseküsimuste iga-aastase kooskõlastatud läbivaatamise soovitusi, et teavitada riiklikke võimete planeerijaid, toetades seega osalevate liikmesriikide jõupingutusi oma kaitsekavade lähendamisel, kui see on võimalik. Nõukogu tuletab meelde, et sidusus ühelt poolt võimearendusplaani ja kaitseküsimuste iga-aastase kooskõlastatud läbivaatamise ning teiselt poolt vastavate NATO protsesside, näiteks NATO kaitseplaneerimise tulemuste vahel on olnud ja saab jätkuvalt olema tagatud seal, kus nõuded kattuvad, tunnistades samal ajal mõlema organisatsiooni erinevat iseloomu ja nende vastavaid kohustusi ja liikmelisust;

c) selleks et kõrvaldada olemasolevad lüngad, mis tuleks kiiresti täita, julgustatakse osalevaid liikmesriike suurendama oma panust käimasolevatesse ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) sõjalistesse missioonidesse ja operatsioonidesse ning terviklikku andmebaasi, mis põhineb ELi lahingugruppide nimekirjal, kiirreageerimise andmebaasil ja vägede elementide nimekirjal ning mis on ELi kiirsiirmisvõime ülesehituse üks põhielemente, võttes samal ajal arvesse ühtsete jõudude põhimõtet. Lisaks, tuletades meelde peaeesmärgi protsessi, julgustatakse osalevaid liikmesriike tegelema konkreetsemalt strateegiliste võimelünkadega, nimelt suure mõjuga võimetealaste eesmärkidega. Lisaks peaksid osalevad liikmesriigid viima lõpule ÜJKP sõjaliste missioonide ja operatsioonide, sõjaliste õppuste ja ELi kiirsiirmisvõime ühiste kulude ulatuse ja määratluse ümberhindamise, et jõuda 2023. aastal poliitilisele kokkuleppele. Töö sõjalistesse missioonidesse ja operatsioonidesse antava õiglase panuse parameetrite kindlaksmääramiseks, nagu on nõutud 16. novembri 2021. aasta soovituses, tuleks viia lõpule võimalikult kiiresti;

d) osalevad liikmesriigid ei ole võimelünkade kõrvaldamisel veel piisavalt prioriseerinud Euroopa koostööl põhinevat lähenemisviisi. Kuigi nõukogu väljendab heameelt asjaolu üle, et osalevad liikmesriigid uurivad üha enam ELi koostöövõimalusi kiireloomuliste vajaduste rahuldamiseks ning kaitsevõimete kättesaadavuse ja tõhususe suurendamiseks, julgustab nõukogu neid rohkem investeerima ja kasutama suurenevaid kaitse-eelarveid ka Euroopa koostööl põhinevatesse lahendustesse investeerimiseks, et kaotada võimelüngad, aidates seega luua sidusama ELi kaitsemaastiku ning vähendes tehnoloogilist ja tööstuslikku sõltuvust, kui see on võimalik;

e) osalevad liikmesriigid kasutavad jätkuvalt Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) ühise võimete arendamise peamise Euroopa foorumina, eelkõige selliste tegevuste puhul nagu nõuete ühtlustamine ja innovatsioon, ning ühishangete raamistikuna. Kooskõlas PESCO raames võetud kohustustega on endiselt peamised eesmärgid sõjaliste nõuete ja relvajõudude koostalitlusvõime ühtlustamine nii võimete kui ka operatsioonide osas;

f) osalevad liikmesriigid on keskendunud sellele, et võimaldada oma riiklikel tööstusharudel osaleda piiriüleses koostöös ELis, eelkõige Euroopa Kaitsefondi raames. Mõned osalevad liikmesriigid annavad märku kavatsusest kohandada muutuvas julgeolekualases keskkonnas riikliku kaitsetööstuse poliitikameetmeid ja strateegiaid, sealhulgas käsitledes varustuskindlust ja vähendades strateegilist sõltuvust. Nõukogu rõhutab, et EDTIBi reageerimis- ja vastupanuvõimet tuleks tugevdada, et tulla toime intensiivse sõjategevuse stsenaariumidega, ning innustab osalevaid liikmesriike kasutama ära uusi algatusi, et suurendada ELi kaitsetööstuse tootmisvõimsust. Samuti kutsustakse osalevaid liikmesriike üles jätkama osalemist koostööprogrammides, millel on EDTIBile positiivne mõju, võttes kõnealuseid programme muu hulgas arvesse oma hankestrateegiates ja -menetlustes.

6. Nõukogu kutsub jätkuvalt iga osalevat liikmesriiki üles võtma arvesse aastaaruandes esitatud järeldusi ja soovitusi ning vaatama läbi oma panuse siduvamate kohustuste täitmiseks ja seda ajakohastama.

PESCO projektid

7. 2023. aasta mais võeti nõukogu otsusega (ÜVJP) 2023/995 ([5]) vastu PESCO viienda etapi projektid, mille tulemusel suurenes PESCO projektide arv 68ni, aidates sellega täita 20 siduvamat kohustust. Nõukogu tervitab uusi projekte, mille eesmärk on pakkuda kriitilise tähtsusega võimeid operatiivsema fookusega, suurendada osalevate liikmesriikide suutlikkust tegeleda tavapäraste ohtudega ja pakkuda järgmise põlvkonna võimeid, samuti tugevdada elutähtsa merepõhjataristu kaitset ning kommunikatsiooni ja meditsiinilist tuge, mis on kohandatud ELi kiirsiirmisvõimele.

8. Võttes teadmiseks 11. juuli 2023. aasta eduaruande PESCO projektide kohta, rõhutab nõukogu PESCO kui koostööraamistiku kohandatavust ja tõhusust ning PESCO projektide nähtavaid edusamme kõigis valdkondades. Nõukogu väljendab heameelt asjaolu üle, et Venemaa jätkuvast Ukraina-vastasest agressioonisõjast saadud õppetundides esile tõstetud võimevaldkondade käsitlemine kuulub juba mõne käimasoleva PESCO projekti kohaldamisalasse.

9. Lisaks tervitab nõukogu asjaolu, et PESCO projektid annavad juba konkreetseid tulemusi muu hulgas sellistes valdkondades nagu küberküsimused, mehitamata süsteemid, sõjaväeline liikuvus, keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumarünnakute seire ning meditsiiniteenused. Osa neist võimetest, näiteks selliste PESCO projektide nagu Euroopa meditsiinistaap ja küberturbe kiirreageerimisrühmad pakutavad võimed on juba kasutusel või aktiveeritud ELi ÜJKP missioonide ja operatsioonide, nimelt EUMAM Ukraine ja EUTM Mozambique või ELi partnerite, sealhulgas Ukraina toetamiseks. Need positiivsed arengud näitavad, et PESCO projektid kujutavad endast vahendit koostöökultuuri edendamiseks.

10. Lõpuleviimisele lähenevate projektide puhul, mille tulemused on olnud edukad, võiks PESCO sekretariaat hõlbustada arutelusid loodud võimete ja seotud struktuuride kasutamise, sealhulgas võimalike jätkuprojektide üle. Nõukogu teeb samuti ettepaneku, et kui projektid on oma eesmärgid saavutanud ning seega loonud alalise ja struktureeritud koostöö, võiks projektid lõpetada. PESCO sekretariaat peaks projektide lõpetamise kohta nõu andma, et tagada osalevate liikmesriikide jõupingutuste keskendamine projektidele, mis annavad konkreetseid tulemusi.

11. Samal ajal märgib nõukogu, et mõned projektid vajavad erilist tähelepanu või kontrolli, et saavutada kavandatud konkreetsed tulemused. Kui projektiosalised teevad kindlaks, et projekt ei suuda oodatavaid tulemusi saavutada või ei liigu enam edasi, tuleks selline projekt lõpetada.

([5]) Nõukogu 22. mai 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/995, millega muudetakse ja ajakohastatakse otsust (ÜVJP) 2018/340, millega koostatakse alalise struktureeritud koostöö raamistikus arendatavate projektide nimekiri (ELT L 135, 23.5.2023, lk 123).

12. Selleks et koostööd tõhusalt alustada ja tagada, et projektide kvaliteet mõjutaks ELi kaitsemaastikku, rõhutab nõukogu kasu, mida osalevad liikmesriigid saavad, kui esitavad põhjalikult väljatöötatud projektiettepanekud, kus on selgelt määratletud kontseptsioon, ajakava, eesmärgid ja tööprogramm. Pidades silmas PESCO projektide tulevasi etappe, rõhutab nõukogu vajadust, et tulevased projektid oleksid strateegiliselt asjakohased, kooskõlas strateegilise kompassiga ja kajastaksid praegust geopoliitilist konteksti ning oleksid seotud ELi võimearenduse prioriteetidega. Lisaks tuleks projektides ühise kaitsevõime arendamiseks ära kasutada kaitseküsimuste iga-aastase kooskõlastatud läbivaatamise käigus kindlaks tehtud koostöövõimalusi. Selleks julgustatakse osalevaid liikmesriike kaaluma PESCO sekretariaadi toetuse taotlemist projektide rakendamisel ning vajaduse korral projektiettepanekute koostamisel, kasutades ära Euroopa Kaitseagentuuri ja Euroopa Liidu sõjalise staabi eksperditeadmisi.

13. Kui osalevad liikmesriigid seda taotlevad, võiks PESCO sekretariaat teha ettepanekuid selliste PESCO projektide rühmade vahelisteks kohtumisteks, mille puhul on kindlaks tehtud koostoime ja ühisosa, ja neid kohtumisi hõlbustada, et soodustada koostööd ning suurendada projektide mõju ja tõhusust, säästa ressursse ja vältida tarbetut dubleerimist. Peale selle peaksid osalevad liikmesriigid, asjakohasel juhul PESCO sekretariaadi toetusel, jätkama strateegilise kommunikatsiooni parandamist seoses projektidega ja nende väärtusega Euroopa julgeoleku ja kaitse jaoks. Lisaks julgustatakse koordineerivat liikmesriiki teavitama edusammudest, sealhulgas Euroopa Liidu sõjalist komiteed, kui projekt saavutab olulised vahe-eesmärgid ja sihid.

14. Nõukogu tuletab meelde, et üldtingimusi täitvaid kolmandaid riike võib erandkorras kutsuda PESCO üksikprojektides osalema vastavalt nõukogu otsuses (ÜVJP) 2020/1639 ([6]) sätestatud kutsumismenetlusele. Nõukogu märgib mitme ELi partneri huvi PESCO projektidega ühinemise vastu. Sellega seoses tervitab nõukogu Kanada tulevast osalemist teises PESCO projektis, nimelt Euroopa logistikakeskuste ning operatsioonide toetamise võrgustik, nagu on sätestatud nõukogu otsuses (ÜVJP) 2023/385 ([7]). Samuti jääb nõukogu ootama Ühendkuningriigi tulevast osalemist sõjaväelise liikuvuse projektis pärast halduskokkuleppe sõlmimist, nagu on sätestatud nõukogu otsuses (ÜVJP) 2022/2244 ([8]).

III PESCO strateegiline läbivaatamine

15. Hiljemalt 2025. aasta lõpuks tehtava PESCO strateegilise läbivaatamise kontekstis ja vastavalt PESCO teatisele, milles tuletatakse samuti meelde teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära, tuletab nõukogu meelde, et osalevad liikmesriigid hindavad kõigi algetapiks PESCO raames võetud kohustuste täitmist ning peavad uute kohustuste üle arutelu ja teevad nende suhtes otsuse, et alustada uut etappi Euroopa julgeoleku- ja kaitsealase integratsiooni saavutamisel kooskõlas strateegilise kompassiga.

16. PESCO strateegiline läbivaatamine annab väga hea võimaluse kujundada PESCO tulevast arengut ja kohandada seda geopoliitilise kontekstiga, säilitades samal ajal ambitsioonikuse. Nõukogu kutsub osalevaid liikmesriike üles kasutama seda strateegilist läbivaatamist PESCO tugevdamiseks, et saaks kogu selle potentsiaali paremini ära kasutada. Toetades osalevaid liikmesriike paremini nende planeerimise ühtlustamisel ja vajalike võimete tagamisel, saab PESCO anda märkimisväärse panuse kokkulepitud eesmärkide saavutamisse ning veelgi suurendada sidusust muude ELi kaitsealgatuste ja -tegevusega. Ilma et see mõjutaks PESCO strateegilise läbivaatamise tulemusi, aitab siduvamate kohustuste konkreetsem, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt piiritletud sõnastamine osalevatel liikmesriikidel neid täita.

17. Sellega seoses tervitab nõukogu kõrge esindaja ettepanekut alustada PESCO strateegilist läbivaatamist käesoleva aasta novembris ja nõustub sellega. PESCO strateegilise läbivaatamise vahe-eesmärkide ja ajakava puhul tuleks järgida kolme eraldiseisvat etappi: arutlusetapp (november 2023 – mai 2024), mille jooksul osalevad liikmesriigid arutavad PESCO strateegilise läbivaatamise ulatust ja põhjalikkust; otsustamisetapp (juuni – november 2024), mille tulemusel lepitakse kokku PESCO elemendid, mis tuleb uuesti läbi vaadata; ning rakendusetapp (2025. aasta), et PESCO strateegilise läbivaatamise tulemused ametlikult vormistada, muutes vastavalt vajadusele asjaomaseid õigusakte.

([6]) Nõukogu 5. novembri 2020. aasta otsus (ÜVJP) 2020/1639, millega kehtestatakse üldtingimused, mille alusel lubatakse erandkorras kutsuda PESCO üksikprojektides osalema kolmandaid riike (ELT L 371, 6.11.2020, lk 3).

([7]) Nõukogu 20. veebruari 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/385, mis käsitleb Kanada osalemist PESCO Euroopa logistikakeskuste ning operatsioonide toetamise võrgustiku projektis (ELT L 53, 21.2.2023, lk 14).

([8]) Nõukogu 14. novembri 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/2244, mis käsitleb Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi osalemist PESCO sõjaväelise liikuvuse projektis (ELT L 294, 15.11.2022, lk 22).

PESCO strateegilise läbivaatamise õigeaegne lõpuleviimine võimaldab 2026. aastal alustada uuendatud ja tugevama PESCO järgmist etappi. Kuna kavandatav ajakava on esialgne, võib seda kuni aruteluetapi tulemuste selgumiseni vastavalt kohandada. Konkreetsem ajakava ja täiendavad dokumendid esitatakse aegsasti. Kui osalevad liikmesriigid selles kokku lepivad ja kui see on võimalik, võiks rakendamine alata varem.

IV Edasised sammud

18. Osalevad liikmesriigid peaksid tegema täiendavaid edusamme 20 siduvama kohustuse rakendamisel, eesmärgiga kõik need 2025. aastaks täita, ning seotud projektide rakendamisel, võttes arvesse käesolevat soovitust. Nõukogu rõhutab, et projektid peaksid osalevatel liikmesriikidel aitama täita siduvamaid kohustusi.

19. Lisaks rõhutab nõukogu vajadust keskenduda riiklikes rakenduskavades strateegilistele ja poliitilistele aspektidele. See aitab PESCO-l panustada ka strateegilises kompassis kokku lepitud eesmärkide saavutamisse. Selleks palutakse osalevatel liikmesriikidel ajakohastada oma riiklikud rakenduskavad ja esitada need PESCO sekretariaadile 10. märtsiks 2024. Seda tehes rõhutab nõukogu vajadust paremini kajastada osalevate liikmesriikide kaitsepoliitikat, tulevikku suunatud planeerimist ja eesmärke, et tuua selgelt välja nende poliitiline tahe ja visioon võetud kohustuste täitmiseks. Osalevaid liikmesriike julgustatakse ka jätkuvalt kasutama EDA digitaalset platvormi, nimelt ELi kaitsealane koostöö, et esitada oma riiklikud rakenduskavad, kuna sellest on saanud nende eelistatud vahend kõnealuste rakenduskavade ajakohastamiseks.

20. 2024. aastal peaksid kõik osalevad liikmesriigid lisama oma riiklikele rakenduskavadele kõrgetasemelise poliitilise avalduse, milles tuuakse välja peamised saavutused ja esitatakse riiklikud prioriteedid. See tagab ka vajaliku poliitilise isevastutuse ja toetab arutelusid poliitilisel tasandil, sealhulgas PESCO tuleviku üle pärast selle praegust etappi eelseisva PESCO strateegilise läbivaatamise kontekstis.

21. Märkides, et PESCO loob raamistiku osalevate liikmesriikide tihedamaks koostööks nii kohustuste kui ka projektide puhul, innustab nõukogu osalevaid liikmesriike kasutama seda rohkem ja paremini koos ja kooskõlas muude kaitsealaste algatuste ja protsessidega, eelkõige ELi võimearendusplaani, kaitseküsimuste iga-aastase kooskõlastatud läbivaatamise ja Euroopa Kaitsefondiga. Lisaks kutsutakse osalevaid liikmesriike üles strateegilist kompassi arvesse võttes edendama võimaluse korral PESCO raamistikus ühishangetega seotud potentsiaalseid uusi võimalusi täielikus kooskõlas Euroopa Kaitseagentuuri programmidega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2023/1525 ([9]), millega luuakse instrument Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks ühishangete kaudu (EDIRPA), ja suurendama EDTIBi tootmisvõimsust täielikus kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2023/2418 ([10]), mis käsitleb laskemoona tootmise toetamist.

22. Nõukogu on pühendunud ELi kaitsealgatuste sidususele ja peab PESCOt selle keskseks osaks, sealhulgas pidades silmas liidu mis tahes tulevast kaitsevaldkonnaga seotud poliitikat ja vahendeid. Nõukogu tuletab seega meelde vajadust määrata kindlaks selle koostoime laad ja ulatus, mida saaks arendada PESCO ja EDTIBi tugevdamiseks kavandatud tulevaste vahendite vahel.

23. Võttes arvesse geopoliitilist konteksti ja ELi kaitsevaldkonnas tehtavaid uusi jõupingutusi, on oluline tagada poliitiline hoog ja osalevate liikmesriikide suurem isevastutus, et PESCO saaks jääda tõeliselt strateegiliseks algatuseks. Jätkata tuleks korrapäraseid kõrgetasemelisi poliitilisi arutelusid osalevate liikmesriikide ja kõrge esindaja (kes on samuti komisjoni asepresident ja Euroopa Kaitseagentuuri juht) vahel, sealhulgas vastavates nõukogu ettevalmistavates organites, eelkõige poliitika- ja julgeolekukomitees, ELi sõjalises komitees ning poliitilis-sõjalises töörühmas, ning muudes asjakohastes formaatides. Samuti palub nõukogu PESCO sekretariaadil jätkuvalt täita oma rolli osalevate liikmesriikide toetamisel käesolevas soovituses kindlaks määratud meetmete puhul, sealhulgas kohtudes korrapäraselt osalevate liikmesriikide esindajatega.

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. oktoobri 2023. aasta määrus (EL) 2023/1525, millega luuakse instrument Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks ühishangete kaudu (EDIRPA) (ELT L 2023/2418, 26.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/2418, mis käsitleb laskemoona tootmise toetamist (ASAP) (ELT L 185, 24.7.2023, lk 7).

Brüssel, 13. november 2023

Nõukogu nimel
eesistuja
J. BORRELL FONTELLES